

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024-2024/2025
(skrajne daty)
Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Metodologia
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. dr hab. Sławomir Kadrow
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr. hab. Sławomir Kadrow

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	30								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

EGZAMIN I ZALICZENIE BEZ OCENY

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza na temat metodyki badań archeologicznych po studiach I stopnia.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

	Celem wykładów jest:
C1	zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami archeologii;
C2	ocena wartości poszczególnych szkół archeologicznych w ujęciu historycznym;
C3	powiązanie zmian w podstawach teoretycznych archeologii z trendami rozwojowymi nauk społecznych i humanistycznych.
C4	nauczenie studentów krytycznej oceny prac archeologicznych pod kątem ich zgodności z deklarowanymi przekonaniem teoretycznymi;
C5	rozwijanie umiejętności praktycznych zastosowań wybranych teorii średniego zasięgu.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	W pogłębionym stopniu zna i rozumie miejsce i znaczenie nauk humanistycznych, w szczególności archeologii w systemie nauk oraz specyfikę przedmiotową nauk współpracujących w badaniach nad przeszłością	K_Wo1
EK_02	W pogłębionym stopniu zna i rozumie terminologię, teorię i metodologię dyscyplin nauki współpracujących z archeologią w badaniach nad przeszłością	K_Wo2
EK_03	W pogłębionym stopniu zna i rozumie terminologię, teorię i metodologię archeologii, a także główne kierunki rozwoju i współczesne dokonania w tej dyscyplinie	K_Wo3
EK_04	W sposób uporządkowany i pogłębiony zna rodzaje źródeł archeologicznych oraz metody ich klasyfikacji, analizy i interpretacji, również z wykorzystaniem narzędzi GIS i statystycznych	K_Wo5
EK_05	W pogłębionym stopniu zna metodykę archeologicznych badań terenowych, metody dokumentacji, inwentaryzacji, przechowywania i konserwacji materiałów archeologicznych oraz zagadnienia z zakresu ochrony dziedzictwa archeologicznego	K_Wo8

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne		
Tematyka wykładów		liczba godzin -
1	J. Winckelmann i początki archeologii jako dyscypliny naukowej	2
2	K. Darwin, L. Morgan i archeologia klasyczo-ewolucjonistyczna	2

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3	Volskunde, G. Kossinna, młody V. G. Childe i powstanie archeologii kulturowo-historycznej	2
4	V. G. Childe i marksizm w archeologii krajów Ost-Blocku	2
5	L. Binford, D. L. Clarke i „nowa archeologia”	2
6	Brytyjska szkoła paleoekonomiczna i archeologia osadnicza J. Kruka	2
7	Strukturalizm Levi-Straussa i neomarksizm w archeologii	2
8	F. Braudel, I. Wallerstein i teoria gospodarki-świata oraz systemu światowego w archeologii vs. teoria globalizacji	2
9	K9 - I. Hodder i archeologia kontekstualna oraz podstawy archeologii postprocesualnej	2
10	C. Renfrew i nurt kognitywistyczny w archeologii procesualnej	2
11	„Pamięć kulturowa” J. Assmanna i jej wpływ na archeologię	2
12	„Powrót do rzeczy” a współczesna archeologia	2
13	P. Sztompka i zmiana społeczna	2
14	Neodarwinizm w archeologii	2
15	Archeologie mniejszości	2

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin ustny	w
EK_02	egzamin ustny	w
EK_03	egzamin ustny	w
EK_04	egzamin ustny	w
EK_05	egzamin ustny	w

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

WYKAZANIE SIĘ WIEDZĄ O INFORMACJACH ZAWARTYCH W LITERATURZE I PRZEKAZANĄ W TRAKCIE WYKŁADÓW

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	35
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Braudel F. *Kultura materialna, gospodarka i kapitalizm XV-XVIII wiek.* Warszawa 1992.

Habermas J. Próba rekonstrukcji materializmu historycznego. [w:] J. Habermas, *Teoria i praktyka.* Warszawa 1983, 475-532.

Hodder I. *Czytanie przeszłości,* Poznań 1995.

Johnson M. *Archaeological Theory. An Introduction.* Oxford 2010.

Kristiansen K. *Europe before history,* Cambridge 1998.

Rączkowski W. *Archeologia lotnicza – metoda wobec teorii,* Poznań 2002.

Renfrew C., Bahn P. *Archeologia, teorie, metody, praktyka.* Warszawa 2002.

Tabaczyński S. *Archeologia średniowieczna. Problemy, źródła, metody, cele badawcze*, Wrocław 1987.

Literatura uzupełniająca:

Assman J. *Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych*. Warszawa 2008.

Barański J. *Świat rzeczy. Zarys antropologiczny*. Kraków 2007.

Jahnkun H. *Wprowadzenie do archeologii osadnictwa*. Warszawa 1983.

Kadrow S. *U progu nowej epoki. Gospodarka i społeczeństwo wczesnego okresu epoki brązu w Europie Środkowej*, Kraków 2001.

Kadrow S., Rączkowski W. (red.), *Things, Sources, Interpretations (= Analecta Archaeologica Ressoviensia 4)*. Rzeszów 2009.

Kruk J. *Studia osadnicze nad neolitem wyżyn lessowych*. Wrocław 1973.

Szyjewski A. *Etnologia religii*. Kraków 2001.

Topolski J. *Jak się pisze i rozumie historię? Tajemnice narracji historycznej*. Warszawa 1996.

Weber M. *Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej*. Warszawa 2002.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej